

D ů v o d y:

Že nárok žalobkyně nelze odvoditi ze zákonného ustanovení §§ 1409 a 1099 obč. zák., odůvodnil správně již odvolací soud. Pachtovní smlouva upravuje právní poměr smluvních stran, je jen relativním právem, nepůsobí absolutně a nemůže třetí osoba z něho odvozovati nároky, pokud zákon tak zřejmě nestanoví. Předpis § 1099 obč. zák. nemá takového ustanovení a, poukazuje-li dovolatelka k tomu, že podle tohoto ustanovení přejímá pachtýř hypotekární břemena, jen když se k tomu výslovně zaváže, kdežto ostatní břemena musí zastávati již ze zákona, nevyvrací tím právní názor, že třetí osoba nemůže z toho odvozovati přímý nárok proti pachtýři. Vyslovuje-li dovolatelka právní názor, že se ustanovení § 1409 obč. zák. nevztahuje jen na zcizení podniku, nýbrž i na pouhé převzetí podniku, čímž prý je rozuměti i pacht zemědělského podniku, je na omylu, neboť ustanovení to nazývá výslovně předatele jmění nebo podniku »zcizitelem« a rovněž důvodová zpráva k třetí dílčí novele (Materialie str. 50, 51) a zpráva komise pro justiční věci bývalé panské sněmovny (materialie str. 422) mluví o »změně majitele obchodu«, o »nabyvateli obchodu« a předatele nazývá »zcizitelem«.

Čís. 11537.

Odvolacímu soudu lze přihlídnouti k vadě podle § 496 čís. 3 c. ř. s. jen k návrhu.

Byla-li v odvolání vytýkána kusost nebo vadnost řízení před prvním soudem, smí odvolací soud přezkoumati, zda prvý soud vyhověl své povinnosti podle § 182 c. ř. s.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Promlčení (§ 23 zák.). Jde-li o čin trvací nebo opěťovací, rozhoduje den, kdy byl předsevzat poslední nekalý čin. Jde-li o více samostatných úkonů, jest rozeznávati, zda předcházelo vždy zvláštní samostatné rozhodnutí, či zda jde o pouhé provádění téhož projevu vůle; v onom případě bylo by tu více samostatných úkonů se zvláštními promlčecími lhůtami.

Pojem značkového zboží. Pevná cena při značkovém zboží jest zvláštním zevnějším zařízením podniku ve smyslu § 11 (3) zák. o nek. sout.

Vědomé podbízění t. j. nabízení značkového zboží za nižší než výrobcem stanovenou cenu jest v rozporu s dobrými mravy soutěže. Ten, kdo takové podbízění vědomě umožňuje a podporuje tím, že k tomu cíli podbízečí zboží dodává a kontrolu výrobcovu v tomto směru ničí a sťěžuje, dopouští se činu, jenž jest ve smyslu § 1 zák. nemravný a protiprávní. Lhostejno, zda pachatel porušuje současně i smluvní věrnost a výslovně převzatý právní závazek výrobcem k tomu účelu mu uložený, či zda jde o čin předsevzatý bez současného smluvního poměru.

Pouhé opatření si značkového zboží obchodníkem s obejitím výrobce nelze o sobě považovati za opatření podloudné, přičící se dobrým

mravům soutěže, leč že bylo zboží opatřováno s obejitím výrobce jen proto, by bylo dodáno další firmě a tím umožněno podbízení cen.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1932, R I 32/32.)

Firma Maggi domáhala se na žalovaném velkoobchodníku, by bylo uznáno právem, a) že žalovaný jest povinen 1. zdržeti se dalších dodávek Maggi-ho koření firmě Jindřich Z., 2. zdržeti se každého dalšího poškozování etiket odstraňováním kontrolních značek, upevněných na etiketách Maggi-ho lahví, jemu dodaných, ihned pod exekucí, 3. zaplatiti straně žalující konvenční pokutu 1000 Kč a útraty sporu do 14 dnů pod exekucí a b) že se žalovanému zakazuje zboží, výrobky žalující firmy, si nekalým způsobem obstarávati a dále prodávati. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Původní žalobou domáhala se žalující firma Maggi soudního výroku, že žalovaný jest povinen 1. zdržeti se dalších dodávek »Maggiho koření« firmě Jindřich Z., 2. zdržeti se poškozování etiket odstraňováním kontrolních značek na etiketách »Maggiho lahví« jemu dodaných a 3. zaplatiti konvenční pokutu 1000 Kč, a odůvodňovala tuto žalobní prosbu bez jakéhokoli poukazu na nekalou soutěž tvrzením, že žalovaný porušil smluvní závazek v tom směru pod konvenční pokutou převzatý, o čemž se prý přesvědčila zavedením kontrolního čísla 4080, nalezeného pak na lahvích žalovaným firmě Z. prodaných a dále tvrzením, že žalovaný přes to, že s ním dne 3. září 1930 byl onen smluvní poměr zrušen, i nadále firmě Z. výrobky »Maggi« prodává a, by zamezil kontrolu žalobkyně, seškrabuje z Maggiho lahví jemu dodávaných kontrolní číslo 4080. Když v žalobní odpovědi bylo poukázáno k tomu, že zrušením smluvního poměru dne 3. září 1930 přestala povinnost žalovaného dbáti obmezení, zakazujícího mu dodávky firmě Jindřich Z., prohlásila žalobkyně při ústním jednání dne 3. února 1931, že opírá svůj žalobní nárok o zákon proti nekalé soutěži, spatřujíc v jednání žalovaného nekalou soutěž podle §§ 1 a 17 cit. zák., aniž však skutkový přednes v tom směru změnila a doplnila jej toliko tvrzením, že firma Z. podbízením zboží jednala proti dobrým mravům a že žalovaný přes upozornění nekalým způsobem firmě té výrobky žalující strany dodával. Při ústním jednání dne 2. června rozšířila žalobkyně žalobní žádost v tom směru, aby žalovanému bylo zakázáno její výrobky si nekalým způsobem opatřovati a dále prodávati s tvrzením, že mu po 3. září 1930 byly dodávky koření Maggi zastaveny, že však přes to její zboží dále vede a prodává. Ani nyní toto své všeobecné tvrzení blíže nekonkretisovala. Soud prvě stolice rozšíření žalobní prosby připustil, přes to, že jím původně na případ firmy Jindřich Z. obmezený žalobní nárok nabýval základny neskonale širší a nepokusil se ani při držeti žalující stranu k odstranění rozporu v jejích údajích o prodávání lahví Maggi s neporušeným kontrolním číslem 4080 firmě Z. a hned zase seškrabování tohoto čísla na straně jedné a rozporů mezi tvrzeními

žaloby, předpokládajícími další dodávání zboží i po 3. září 1930 a tvrzením při ústním jednání dne 2. června 1931, že po 3. září 1930 zboží žalovanému již dodáváno nebylo, na straně druhé. Řízení před soudem první stolice trpí vadností a kusostí v tom směru, že soud podle § 182 c. ř. s. nepřidržel žalující stranu k řádnému a dostatečnému konkretisování a instruování žaloby ve smyslu § 226 c. ř. s., dále k vysvětlení a odstranění svrchu zmíněných rozporů ve skutkových jejích přednesech a posléze i vyplývající z nich neshody těchto přednesů s úpravou žalobní prosby. Tuto kusost a vadnost ve smyslu § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. odvolání sice neuplatňuje, avšak odvolací soud musil k ní přihlídnouti z úřadu, neboť brání důkladnému vysvětlení a řádnému posouzení rozepře.

Avšak napadený rozsudek a jemu předcházející soudní řízení trpí i další, odvoláním vytýkanou neúplností, zaviněnou nesprávným právním posouzením věci. Soud první stolice má za to, že nekalou soutěž žalovaného bylo by lze nanejvýše spatřovati v protismluvním dodávání zboží firmě Jindřich Z., nikoli však v jeho dodávání po zrušení smlouvy 3. září 1930, kdy žalovaný pozbyl již výhod velkonákupních, rovněž ne v odstraňování kontrolních čísel, ježto jím žalobkyně nemůže býti poškozována, tím méně v opatřování si zboží žalobkyně odjinud než od ní. V tom všem je však soud první stolice na omylu, neboť zřejmě zneužívá význam t. zv. stanovené ceny při značkovém zboží, význam podbízení u takového zboží a význam ochrany výrobce proti takovému podbízení. Značkovým zbožím rozumí se zboží, které výrobce uvádí do obchodu zpravidla ve stále stejném druhu, jakosti, označení, zevní úpravě a pod stejnou pevnou (buď jím samým předem stanovenou neb dodatečně ustálenou) cenou, která je odběratelům zboží toho známa a za kterou se zboží to nabízí a prodává všude stejně bez ohledu na místo prodeje neb osobu prodávajícího. Tato pevná cena jest pro značkové zboží stejně příznačná jako značka sama nebo jako zvláštní forma po případě barva obalu a lze ji právem pokládati i za zvláštní zevnější zařízení podniku ve smyslu § 11 odst. (3) zák. o n. s. pro podnik příznačné, ježto konsumenti právě i z této ceny usuzují na totožnost a jakost hledaného zboží a z určité vyšší ceny usuzují po případě i na určitou lepší jakost tohoto zboží před podobným zbožím téhož druhu. Nemůže býti o tom pochybnosti, že výrobce má právo na určení takové pevné ceny i z důvodů soutěžitelských a že má pak přirozeně i právo bdíti nad jejím dodržováním a nárok na ochranu proti nekalé soutěži, záležející v tom, že obchodníci, nabízející a prodávající jeho výrobky pod cenou jím stanovenou poškozují ho jednak stíráním jedné v kruzích konsumentů příznačné vlastnosti jeho výrobků na prospěch výrobků konkurenčních, jednak rozrušováním jeho obchodní organizace k udržení této pevné ceny, vybudované a udržitelné jen, když ode všech jeho odběratelů en gros neb v detailu tato cena přesně bude dodržována, a posléze i olupováním ho po případě o rozdíl, který by sám při přímém prodeji detailistovi získal a o nějž přichází, když engrosista, jemuž poskytuje větší rabat, prodá zboží detailistovi za nižší cenu a tím mu

umožní i další prodej pod stanovenou cenou. Vědomé podbízení, nabízení značkového zboží za nižší než výrobcem stanovenou cenu, jest tudíž nade vší pochybnost v rozporu s dobrými mravy soutěže a ten, kdo podbízení vědomě umožňuje a podporuje tím, že k tomu cíli podbízeči zboží dodává a výrobcovu kontrolu v tom směru ničí nebo stěžuje, jakož i příslušné výrobky výrobcem mu z toho důvodu zadržované jinde, t. j. s obejitím výrobce, tedy podloudně si opatřuje, dopouští se rovněž činu, který ve smyslu § 1 zák. o nekalé soutěži jest označiti za soutěžitelsky nemravný a za protiprávní. Při tom jest lhostejno, zda pachatel porušuje současně i smluvní věrnost a výslovně převzatý právní závazek výrobcem k tomu účelu mu uložený, či zda jde o čin bez současného smluvního poměru předsevzatý, neboť nemorálnost a tudíž protiprávnost jeho plyne již ze zákona a z porušení obchodních zvyklostí a obchodní slušnosti. S tohoto hlediska bude tedy soud první stolice musiti především vyšetřiti a zjistiti, zda jde v souzeném případě o t. zv. značkové zboží s pevně stanovenou neb ustálenou cenou, zda se dopouštěla skutečně firma Z. podbízení, zda žalovaný o tom věděl, zda umožňoval a podporoval toto jednání a jakým způsobem, zejména snad i ztěžováním příslušné kontroly žalující strany a podloudným opatřováním si jejího zboží mu proto zadržovaného. Poněvadž v těchto směrech soud první stolice, vycházeje z mylného právního názoru, dosud nic nezjistil, trpí dosavadní řízení kusostí podle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. i z tohoto důvodu a bylo proto odvolání vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a potřebné doplnění naříditi.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Odvolací soud spatřuje vadnost a kusost řízení před soudem procesním podle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. v tom, že žalující společnost, ačkoliv opřela původně žalobní nárok, by se žalovaný zdržel dodávek Maggiho koření firmě Jindřich Z., by se zdržel odstraňování kontrolních značek na etiketách Maggiho lahví jemu žalobkyní dodaných a by zaplatil konvenční pokutu 1.000 Kč, o porušení s m l u v n í h o závazku žalovaným, přece, když dne 3. února 1931 prohlásila, že tyto nároky opírá o §§ 1 a 17 zákona proti nekalé soutěži, kterýž má částečně jiné předpoklady, než závazek smluvní, nezměnila nicméně svůj skutkový přednes a jej nekonkretisovala, nýbrž doplnila jej jen tvrzením, že firma Z. podbízením cen zboží jednala proti dobrým mravům a že si žalovaný přes upozornění nekalým způsobem zboží žalující firmy opatřoval a je Jindřichu Z-ovi dodával. Odvolací soud vytýká prvnímu soudu, že nepřidržel žalobkyni podle § 182 c. ř. s., by řádně a dostatečně konkretisovala a instruovala žalobní tvrzení po rozumu § 226, a že se nepostaral o vysvětlení a odstranění rozporů v údajích odst. IV. a VII. žaloby, rozporu mezi údajem odst. VII. žaloby a údajem ze dne 2. června 1931, podle něhož žalovanému zboží po 3. září 1930 již dodáno nebylo, a o odstranění diskrepance těchto přednesů s úpravou žalobní prosby.

Ačkoliv nebyla v odvolání kusost a vadnost řízení v těchto směrech vytýkána, má odvolací soud za to, že musí k ní přihlédnouti z úřadu, jelikož brání důkladnému vysvětlení a řádnému posouzení rozepře. Odvolacímu soudu nelze dáti za pravdu. Z úřadu jest přihlédnouti v odvolacím řízení jen k důvodům zmatečnosti uvedeným v § 477 c. ř. s., pak k zahájení rozepře a k právoplatnému rozsouzení rozepře (§§ 233 a 411 druhý odstavec c. ř. s.). V protivě k těmto okolnostem, k nimž jest přihlížeti z úřadu, není nikde v zákonu stejný vliv přiznán vadám zmíněným v § 496 c. ř. s. a není tedy ohledně nich vůle stran okolností vedlejší jako u zmatků § 477 c. ř. s. Na stranách jest, aby označily vady, jež chtějí míti odstraněny. Že nebyly okolnosti, jež se zdají býti důležité pro rozsouzení rozepře, v řízení před prvním soudem probrány (§ 496 čís. 3 c. ř. s.), může míti příčinu nejen v nesprávném právním názírání soudcově, nýbrž i v tom, že strana nechtěla dáti vysvětlení o těchto okolnostech. Strana však má právo mlčeti a odepřít vysvětlení. Soud sice může ji dle § 182 c. ř. s. vyzvati, by dala vysvětlení o rozhodných údajích, nemůže ji však k tomu nutiti. Potud platí zásada projednací. Z toho však vyplývá, že odvolacímu soudu lze přihlédnouti k vadě podle § 496 čís. 3 c. ř. s. jen k návrhu strany. Musí-li se první soud spokojiti s neúplným přednesem, stranou chtěným, nemůže v řízení odvolacím, které je ještě více zústavěno dispozicím stran, platiti opak. Směl-li by odvolací soud přihlédnouti k vadě řízení z úřadu, znamenalo by to popření zásady projednací, jež jest stranám v první stolici zachována. Z toho následuje, že odvolací soud smí přihlédnouti k vadám řízení podle § 496 c. ř. s. jen, jsou-li vytýkány jako odvolací důvody. Odvolací soud tedy neprávem z moci úřední přihlíží k tomu, že první soud nepřidržel dle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. žalující stranu k řádnému konkretisování a instruování žaloby a odstranění rozporu v přednesech žalující strany, když to jednak v odvolání nebylo vytýkáno a když žalující strana přes to, že byla zastoupena advokátem, neodstranila závady ty v řízení před prvním soudem, ač byla na ně upozorněna přednesem žalovaného, takže jest za to míti, že vady ty odstraniti ani nechtěla. Jinak se má věc, byla-li vytýkána v odvolání kusost neb vadnost řízení před prvním soudem. Tu smí odvolací soud, ano jest to jeho povinností, by v rámci tohoto odvolacího důvodu přezkoumal správnost učiněných výtek, by přezkoumal, zda předseda prvního soudu vyhověl své povinnosti podle § 182 c. ř. s. Pokud tedy odvolací soud vyhovuje výtce vadnosti nebo kusosti řízení, nařídil doplnění prvosoudního řízení, použil jen svého práva a jest jen přezkoumati, zda právní názory, jimž dal při tom výraz, odpovídají zákonu.

Bylo na odvolacím soudě, by se též, a to na prvním místě, zabýval námitkou promlčení (§ 23 zák. o nek. sout.) nároku opřeneho o porušení zákona proti nekalé soutěži, neboť jest na bíledni, že, kdyby byla odůvodněna, musila by žaloba ihned býti zamítnuta a nebylo by potřebí řízení doplňovati. V tom směru jest uvést toto: Podle § 23 zák. o nek. sout. promlčuje se soukromoprávní nárok v šesti měsících ode dne, kterého se oprávněný dověděl o činu a osobě zavázaného. Bez ohledu na

tuto vědomost pak ve třech letech ode dne, kdy se stal čin k žalobě opravňující. Nárok však zůstává zachován až do uplynutí obecné lhůty promlčecí, pokud trvá podnikové zařízení, odporující ustanovením zákona o nekalé soutěži. Jde-li o čin trvací nebo opětovací, rozhoduje den, kdy byl předsevzat poslední nekalý čin. Jde-li však o více samostatných úkonů, sluší rozeznávat, zda předcházelo vždy zvláštní samostatné rozhodnutí (čemuž nasvědčovatí mohou buď větší časová mezidobí, nebo odchylky v jednotlivých aktech), či zda jde o pouhé provádění téhož projevu vůle; v onom případě bylo by tu více samostatných úkonů se zvláštními promlčecími lhůtami. Zjevně jest z přednesu obou stran, že v souzeném případě žalobkyně stihá činy opětovací, opětovné dodávání zboží firmě Z. u vědomí, že tato zboží podbízí; opětovné podloudné opatřování si zboží obejitím výrobkyně a jeho dodávání firmě Z. u vědomí, že se jí tím umožňuje podbízení zboží a opětovné seškrabování kontrolních čísel, by byla znemožněna žalobkyni kontrola. Žalobkyni jsou tedy známy osoba pachatelova i čin, a proto jde o šestiměsíční lhůtu promlčecí. Bude tedy na prvním místě, by strany vyzval k přednesu skutkových okolností a k nabídnutí důkazů o nich, by se dalo posouditi, zdali nastalo promlčení nároku žalobního podle § 23 zák. o nek. sout. ve smyslu vytčeném v předchozím odstavci. Bude především na žalobkyni, by doplnila svůj přednes, by mohl soud posouditi, zda jde o několik samostatných činů, či o jednání složené z několika činů. V prvním případě bude rozhodným dnem den jednoho každého činu, v druhém den, kdy se stal poslední nekalý čin. Pak-li bude tímto postupem prvním soudem zjištěno, že promlčení toho kterého nekalého úkonu žalovaného nenastalo, bude na něm, by se podjal doplnění řízení odvolacím soudem nařízeného.

Nejvyšší soud sdílí totiž právní názor odvolacího soudu o významu značkového zboží a ustanovení pevné jeho ceny (§ 11 odst. 3 zák. o n. s.) a o významu podbízení u takového zboží, jakož i ochrany výrobce proti němu v rámci ustanovení § 1 zák. o n. s. a poukazuje na správné v tom směru důvody odvolacího soudu, jež hoví zákonu a jsou v souhlasu s dosavadní praxí (srov. rozh. 11004 sb. n. s.). Pouhé opatřování si značkového zboží obchodníkem s obejitím výrobce, jenž mu je odpírá, nelze ovšem samo o sobě považovati za opatření podloudné, jež by se přičilo dobrým mravům soutěže po rozumu § 1 zák. o n. s. Není přece nikdo povinen opatřovati si zboží přímo u jeho vyrabitele, může tak učiniti i koupí od překupníka. V této svobodě nákupní nemůže býti obchodník omezován ani tehdy, když výrobce mu odepřel zboží prodávati, neboť by tím nepřímým byl výrobci přiznáván monopol prodejší, který by neměl zákonného podkladu. Ovšem jinak se má věc, opatřoval-li si žalovaný zboží s obejitím výrobce jen proto, aby bylo dodáno firmě Z. a této tím bylo umožněno podbízení cen. Takovéto podloudné opatřování zboží žalovaným za tímto nekalým účelem bylo by ovšem nutno posuzovati jako jednání přičící se zákonu o nek. soutěži. Dovolací soud souhlasí proto s doplněním řízení, jak bylo nařízeno odvolacím soudem, ovšem jen podle předpisu § 182 c. ř. s., by první soud

(nikoli vyšetřil, nýbrž) působil k tomu, by strany doplnily své přednesy a nabídly o nich důkazy ve směrech odvolacím soudem žádaných. V případě posledním, který se týká podloudného opatřování si zboží mu zadržovaného, omezuje dovolací soud doplnění na případy, kdy opatření zboží se dalo za tím účelem, aby bylo dodáno firmě Z. a této tím bylo umožněno podbírání cen. Dále bude však prvnímu soudu nadto ještě působiti na strany, aby přednesly okolnosti a nabídly důkazy o tom, zda to které jednání žalovaného bylo způsobilé poškoditi soutěžitele (§§ 1 a 46 zák. o n. s.) a v jakém směru.

Čís. 11538.

Syndikátní nárok (zákon ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák.).

Bylo věcí otce (poručníka, opatrovníka), by se staral o to, by úpisy válečných půjček dětí nepropadly úplnému znehodnocení, a nelze se domáhati syndikátní žalobou náhrady pro to, že opatrovnický soud neupozornil otce na ony jeho povinnosti.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1932, Co I 2/31.)

Žalobou podle syndikátního zákona domáhali se nezletilci na československém eráru náhrady škody, ježto opatrovnický soud opomenul učiniti opatření k upisování IV. státní půjčky československé. *P r o c e s n í s o u d* prvé stolice (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl. *D ů v o d y*: V souzeném případě domáhají se žalobci náhrady škody po rozumu § 1 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. a náleží jim tedy, by dokázali, že soudcovský úředník ve vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti porušil právo, a tím jim způsobil škodu. Žalobci v žalobě neuvádějí přímo, jakou úřední povinnost opatrovnický soudce přestoupil, tvrdíce jen všeobecně, že soud opatrovnický opomenul učiniti opatření k účelu upisování IV. státní půjčky československé. Výtka tato jest zřejmě neoprávněná, jelikož válečná půjčka nebyla v uschování opatrovnického soudu, nýbrž u spořitelny v T., o čemž dle pozůstalostních spisů otec nezletilců věděl, a bylo jeho věcí jako správce jmění nezletilých, by uvážil, zda jsou tu prostředky k upsání IV. státní půjčky československé po rozumu § 3 zákona ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n., po případě, zda jsou tu podmínky pro získání odškodňovacích dluhopisů podle zákona ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. Poručníku a opatrovníku náleží podle §§ 235 a 282 obč. zák. starati se o vhodné uložení svěřencova jmění a opatřiti si k tomu po případě souhlas opatrovnického soudu. Z ustanovení § 235 obč. zák. vyplývá, že poručník (opatrovník) při správě majetku musí míti iniciativu, a nelze konstruovati povinnost opatrovnického soudu, by do budoucnosti dával speciální pokyny, kdy a jak má s tou kterou částí jmění opatrovancova býti naloženo. Ani z toho, že pozůstalostní soud dal spořitelně v T. zákaz, že nesmí s válečnou půjčkou nakládati beze svolení soudu, nelze odvozovati povinnost k iniciativě se strany opatrovnického soudu,